

Sammanträdesdatum

2023-06-08

Plats och tid Egersknatten, Bengtsfors kommunhus 2023-06-08,
kl. 13.00 – 13.30, 14.25 – 16.40

Beslutande Anders Forsdahl (C) ordförande
Karin Andersson (S) vice ordförande
Margareta Bäverholm (S)
Lars-Inge Fahlén (S)
Kerstin Fredriksson (S)
Jörgen Eriksson (KIM)
Tobias Bernhardsson (C) tjänstgör för Christoffer
Wallin (SD) ej § 51

Övriga deltagande Dan Gunnardo, förbundschef §§ 47-51
Susanne Westin, biträdande miljöchef
Marie Johansson, sekreterare
Martin Odalgård, miljö- och hälsoskyddsinspektör
Mika Thomasdotter, miljö- och hälsoskyddsinspektör § 42 (länk)
Diana Bergström, miljö- och hälsoskyddsinspektör § 47

Utses att justera Jörgen Eriksson

Justeringens tid och plats Mellerud 2023-06-14, kl 11.00 Paragraf §§ 40-42, 44-51

Underskrifter Sekreterare
Marie Johansson

Ordförande
Anders Forsdahl

Justerande
Jörgen Eriksson

ANSLAG/BEVIS

Protokollet är justerat. Justeringen har tillkännagivits genom anslag

Organ Dalslands miljö-och energinämnd

Sammanträdesdatum 2023-06-08

Datum för uppsättande 2023-06-15 Datum för nedtagande 2023-07-07

Förvaringsplats protokoll Dalslands Miljö- och energikontor, Mellerud

Underskrift

Marie Johansson

Utdragsbestyrkande

Sammanträdesdatum

2023-06-08

DMEN § 40

Fastställande av föredragningslista

Ordföranden läste upp föredragningslistan för dagens sammanträde.

Tillägg: Information från direktionens sammanträde på förmiddagen.

Därefter frågade ordföranden om det förelåg jäv vid något ärende. Jäv förelåg inte.

Föredragningslistan fastställdes.

DMEN § 41

Justerare

Till justerare valdes Jörgen Eriksson (KiM).

Tid och plats: Bergs, Mellerud 2023-06-14, kl 11.00

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

Sammanträdesdatum

2023-06-08

DMEN § 42

Dnr 2023/663.MTI

**Föreläggande att följa provtagningsplan och
försiktighetsmått inom fastigheten
i Melleruds kommun**

Dalslands miljö- och energinämnds beslut

Dalslands miljö- och energinämnd beslutar att verksamhetsutövaren ska följa nedanstående försiktighetsmått i samband med provtagning av jordblandad FINES och ytvatten på fastigheten i Melleruds kommun:

1. Provtagningen ska ske i enlighet med vad som angivits i provtagningsplan inlämnad 2023-05-15 och i detta beslut angivna försiktighetsmått.
2. Dalslands miljö- och energinämnd ska ges möjlighet att utföra tillsyn under tiden som provtagning utförs. Datum och tid för provtagningen ska meddelas av verksamheten i god tid innan provtagning.
3. Vid provtagning ska utfyllnadens höjd mätas in från högsta punkt till lägsta och redovisas ihop med resultat från provtagningen.
4. För varje provpunkt, sett i plan, som de redovisas i figur 1, (enligt provtagningsplan inlämnad 2023-05-15), ska utöver de föreslagna provtagningsdjupen, ett prov tas som representerar området 0-1 meter från botten. Provtagningsplanen utgör Bilaga 1 till detta beslut.
5. Ytterligare ett vattenprov, förutom de två som redovisas i provtagningsplanen, ska tas i vattendragets fortsatta sträckning, sydost om anläggningsområdet och söder om den väg under vilken vattendraget leds. Denna tillagda provpunkt redovisas i Bilaga 2.
6. Provtagningspunkter för vatten ska redovisas i situationsplanen i samband med att analysresultat lämnas in.
7. Om misstänkt förorening som är avvikande i materialet påträffas ska arbete med provtagning pausas och Dalslands miljö- och energikontor kontaktas gällande utredning och fortsatt grävning.
8. Om konstruktionen påverkas av provtagning med grävmaskin, genom exempelvis ras, gropbildning som innebär extra lakning genom avfallet eller övrig spridning av materialet, så ska provtagningen pausas och en mindre fysiskt ingripande provtagningsmetod tillämpas.

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

Sammanträdesdatum

2023-06-08

Forts § 42

Bakgrund

Verksamhetsutövaren har via konsult inkommit med ett förslag till provtagningsplan för provtagning av den FINES blandad med jord som använts för anläggande på Syftet med provtagningen är att undersöka materialets föroreningsinnehåll för jämförelse med krav som ställts i beslut för mottagande. Dessutom behövs provtagning för att verifiera att avfallet klassificerats på rätt sätt, då fullständig information om klassificering av avfallet saknas. Ett första förslag till provtagningsplan inkom 2023-03-07 i enlighet med beslut som togs av Dalslands miljö- och energinämnd 2022-02-17. Datum för provtagningsplan enligt beslutet justerades av länsstyrelsen vid överprövning. Planen bedöms ha inkommit i rätt tid enligt länsstyrelsens förlängning. Kompletteringar till den första redovisade provtagningsplanen begärdes kort efter att denna inkommit och en uppdaterad version skickades in 2023-05-15.

Skäl till beslut

Provtagning bedöms kunna utföras enligt föreslagen provtagningsplan med komplettering av de försiktighetsmått som anges i detta beslut. Då det i det ursprungliga ärendet har funnits oklarheter kring avfallsmassornas variation över tid så är det av stor vikt att tillsynsmyndigheten meddelas när provtagning planeras så att tillsyn kan göras på plats i samband med att prover tas och material från olika djup grävs fram. För att kunna göra en bedömning av provtagningspunkternas relation till botten av utfyllnaden så behöver dess totala höjd mätas in i de punkter där prover planeras att tas. Provtagningen i provpunkterna behöver även kompletteras med ett prov i de provpunkter där sådan saknas, som redovisar material 0-1 meter från botten räknat. Detta för att inte missa provtagning i det första avfall som kördes till platsen och som vid tillsyn har uppgetts skilja sig från de senare tillkomna avfallsmassorna.

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

Sammanträdesdatum

2023-06-08

Forts § 42

Gällande bestämmelser

Miljöbalken (SFS 198:808)

2 kap Allmänna hänsynsreglerna

2 § Alla som bedriver eller avser att bedriva en verksamhet eller vidta en åtgärd skall skaffa sig den kunskap som behövs med hänsyn till verksamhetens eller åtgärdens art och omfattning för att skydda människors hälsa och miljön mot skada eller olägenhet.

3 § Alla som bedriver eller avser att bedriva en verksamhet eller vidta en åtgärd skall utföra de skyddsåtgärder, iaktta de begränsningar och vidta de försiktighetsmått i övrigt som behövs för att förebygga, hindra eller motverka att verksamheten eller åtgärden medför skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön. I samma syfte skall vid yrkesmässig verksamhet användas bästa möjliga teknik. Dessa försiktighetsmått skall vidtas så snart det finns skäl att anta att en verksamhet eller åtgärd kan medföra skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön.

Rimlighetsavvägning

7 § Kraven i 2-5 §§ och 6 § första stycket gäller i den utsträckning det inte kan anses orimligt att uppfylla dem. Vid denna bedömning ska särskild hänsyn tas till nyttan av skyddsåtgärder och andra försiktighetsmått jämfört med kostnaderna för sådana åtgärder. När det är fråga om en totalförsvarsverksamhet eller en åtgärd som behövs för totalförsvaret, ska vid avvägningen hänsyn tas även till detta förhållande.

Trots första stycket ska de krav ställas som behövs för att följa 5 kap. 4 och 5 §§. Lag (2018:1407).

26 kap. Tillsyn

Förelägganden och förbud

9 § En tillsynsmyndighet får i det enskilda fallet besluta om de förelägganden och förbud som behövs för att denna balk samt föreskrifter, domar och andra beslut som har meddelats med stöd av balken ska följas.

Justerandes sign

Sammanträdesdatum

2023-06-08

Forts § 42

Upplysningar och undersökningar

21 § Tillsynsmyndigheten får förelägga den som bedriver verksamhet eller vidtar en åtgärd som det finns bestämmelser om i denna balk eller i föreskrifter som meddelats med stöd av balken, att till myndigheten lämna de uppgifter och handlingar som behövs för tillsynen. Detsamma gäller också för den som annars är skyldig att avhjälpa olägenheter från sådan verksamhet.

Avgift

Miljö- och energinämnden tillämpar timavgift för handläggning av den här typen av ärende. Timtaxan uppgår idag till 1002 kronor/timme och den ska betalas av verksamhetsutövaren.

Avgiften tas ut med stöd av kommunfullmäktiges beslutade taxa för provning och tillsyn inom miljöbalkens område.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition på tjänstemannaförslaget och finner att nämnden beslutar enligt förslaget.

Tilläggsyrkande:

Anders Forsdahl (C) yrkar på tillägg i beslutet punkt 2, sista meningen:

Datum och tid för provtagningen ska meddelas av verksamheten
i god tid innan provtagning.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition på tilläggsyrkandet och finner att nämnden beslutar i enlighet med Anders Forsdahls förslag om tillägg i punkt 2, sista meningen.

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

Sammanträdesdatum

2023-06-08

Forts § 42

Beredning:

Presidium 2023-05-25

Handläggarens förslag till beslut

Hur man överklagar

Detta beslut kan överklagas. Om du vill överklaga skriver du ett brev **ställt till Länsstyrelsen** och uppger ärendets diarienummer, varför du anser att beslutet ska ändras och vilken ändring du vill ha.

Underteckna brevet, ange namn, adress och telefonnummer. Anlitar du ombud kan ombudet skriva under, men sänd i så fall med en fullmakt. **Skicka brevet till:**

Dalslands miljö- och energiförbund
Kyrkogatan 5
464 30 MELLERUD

Din överklagan ska ha nått oss senast tre veckor från den dag ni har fått beslutet.

Expedieras:

verksamhetsutövare

Ombud:

Bilaga

Kompletterad provtagningsplan, inlämnad 2023-05-15, av konsult anlita av verksamhetsutövaren.

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

Sammanträdesdatum

2023-06-08

DMEN § 44

Föregående protokoll

Ingen erinran, protokollet 2023-05-04 läggs till handlingarna.

DMEN § 45

Redovisning av delegationsbeslut

6 beslut på ordförandens delegation anmäldes:

2023-05-25	2023/541.liv
2023-05-25	2023/542.liv
2023-05-25	2023/830.liv
2023-05-25	2023/908.liv
2023-06-08	2023/1014.liv
2023-06-08	2023/1027.liv

Ett beslut utanför bilaga anmäldes:

2023-03-23	2023/555.liv
------------	--------------

Delegationsbeslut för april-maj 2023 redovisas enligt bilaga.

Dalslands miljö- och energinämnds beslut

Nämnden godkänner redovisningen.

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

Sammanträdesdatum

2023-06-08

DMEN § 46

Dnr 2022/1802.ADM

Delegationsordning – komplettering**Dalslands miljö- och energinämnds beslut**

Dalslands miljö- och energinämnd beslutar att komplettera delegationsordningen enligt följande:

Littera	Ärende	Lagrum	Delegat
L.3.8	Besluta om avgift efter utförd kontroll.	7 § Förordning (2021:176) om avgifter för offentlig kontroll av livsmedel och vissa jordbruksprodukter. - Kommunens taxa.	Handläggare

Ärendebeskrivning

Under 2023 har en infasning av Livsmedelsverkets nya avgiftsmodell med debitering av en avgift först efter utförd livsmedelskontroll påbörjats. Taxan för offentlig livsmedelskontroll har uppdaterats och medger nu efterhandsdebitering vid kontroll av nyregistrerade livsmedelsanläggningar samt för anläggningar med 10 eller fler timmars kontrolltid/år.

Miljö- och energikontorets bedömning

Nuvarande delegationsordning omfattar inte möjligheten att på tjänstemannanivå fatta beslut om avgift efter utförd livsmedelskontroll, vilket innebär att dessa ärenden behöver hanteras av miljö- och energinämnden.

För att effektivisera myndighetsarbetet minska den administrativa hanteringen av dessa beslut bör fattande av beslut om avgift efter utförd livsmedelskontroll delegeras till handläggare på miljö- och energikontoret.

Beredning:

Presidium 2023-05-25

Biträdande miljöchefens förslag till beslut

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

Sammanträdesdatum

2023-06-08

DMEN § 47

2023/970.LAN

Ansökan om utdömande av vite

Dalslands miljö- och energinämnds beslut

Dalslands miljö- och energinämnd yrkar att Mark- och miljödomstolen ska döma Hede Gård Lantbruk AB, organisationsnummer 559053-5919, att betala vite om 20 000 kronor i enlighet med beslut daterat den 8 december 2022.

Sökanden: Dalslands miljö-och energinämnd
Kyrkogatan 5
464 30 Mellerud

Motpart: Hede Gård Lantbruk AB
Högsäter Hede gård 5
458 96 Högsäter

Saken: Utdömande av vite enligt miljöbalken.

Som skriftlig bevisning hänvisas till följande handlingar

1. Inspektionsrapport, daterad 2018-08-09.
2. Inspektionsrapport, daterad 2020-03-13.
3. Inspektionskort, daterad 2022-01-18.
4. Beslut om förbud avseende gödsellagring, daterad 2022-02-17.
5. Delgivningskvitto. Undertecknat av _____ daterad 2022-05-09.
6. Inspektionsrapport daterad 2022-10-31 från uppföljande inspektion utförd 2022-10-31 samt tillhörande bilaga med foton.
7. Beslut om förbud förenat med ett löpande vite om 20 000 kr per månad, daterad 2022-12-08.
8. Delgivningskvitto. Undertecknat av _____ daterad 2023-01-13.
9. *Inspektionsrapport daterad 2023-06-01 från uppföljande inspektion utförd 2023-06-01 samt tillhörande bilaga med foton.*
10. *Ledamöter valda till miljö- och energinämnden, utdrag ur förbundsdirektionens sammanträdesprotokoll.*

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

Sammanträdesdatum

2023-06-08

Forts § 47

Ärendebeskrivning

2018-08-07 gjorde Dalslands miljö- och energikontor (DMEK) tillsyn på verksamheten Hede gård Lantbruk AB och kunde då konstatera att fastgödsel från verksamheten lagras direkt på marken. Flytgödsel som inte får plats i gödselbrunnen på Högsäters-Hede 1:7 körs till fastigheten i Färgelanda kommun, där det finns två gödselbrunnar. Sammanlagd kapacitet för brunnarna på fastigheterna Högsäters-Hede 1:7 och är 4800 m³. Påfyllningsröret till gödselbrunnen på Högsäters-Hede 1:7 var trasigt vid inspektionen och flytgödsel fylldes därmed på ovanför täckning. Verksamhetsutövaren, blev uppmanad både muntligt och via inspektionsrapporten, att lagringsplatsen för fastgödsel ska vara utformad så att det inte sker någon avrinning eller något läckage till omgivningen, samt att påfyllningsröret ska lagas så att påfyllning sker under täckning.

2020-03-13 gjordes en uppföljande tillsyn där DMEK kunde konstatera att den bristfälliga lagringen för fastgödsel inte var åtgärdad. En muntlig uppmaning om att åtgärda den bristfälliga lagringen lämnades till verksamhetsutövaren.

2022-01-18 gjorde DMEK tillsyn och konstaterade att den bristfälliga gödsellagringen på Högsäters-Hede 1:7 inte är åtgärdad. Fastgödsel lagras fortfarande direkt på marken och det finns inget påfyllningsrör till flytgödselbrunnen på Högsäters-Hede 1:7 för att fylla på gödsel under täckning. Verksamhetsutövaren visar vid tillsynen upp en gödselplatta, utan gödsel, på fastigheten för att se om den kan vara ett alternativ till att lagra gödsel på. Den är sprucken och har inga stödmurar eller annat som förhindrar läckage till omgivningen. DMEK avråder från att använda den befintliga gödselplattan på fastigheten

Dalslands miljö- och energinämnd (DMEN) beslutade 2022-02-17 att förbjuda Hede Gård AB, att från och med 2022-09-30 lagra gödsel från verksamheten på ett sådant sätt att avrinning eller läckage av gödsel eller förorenat vatten inte kan ske till omgivningen samt att påfyllning av flytgödsel ska ske under täckning. Vid tillsyn 2022-10-31 noterades att gödsel fortfarande förvarades på sådant sätt att avrinning/läckage av gödsel till omgivningen inte förhindrades och påfyllning av gödselbrunnen på fastigheten inte gjordes under täckning.

DMEN beslutade 2022-12-08 att förelägga Hede Gård AB, att från och med 2023-04-30 tillse att gödsel från verksamheten lagras på ett sådant sätt att avrinning eller läckage av gödsel eller förorenat vatten inte kan ske till omgivningen. Föreläggandet är förenat med ett löpande vite om 20 000 kr per månad, till dess lagringen är åtgärdad enligt föreläggandet.

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

Sammanträdesdatum

2023-06-08

Forts § 47

2023-05-31 gjorde DMEK en uppföljande inspektion för att följa upp nämndens föreläggande om vite. Gödseln är delvis flyttad till ett plansilofack samt att en del av gödseln ligger kvar på den ursprungliga platsen. Plansilofacket där en del av gödseln är placerad består av betong samt en brunn, där avrinning från plansilon leds ut i ett närliggande dike. Gödseln lagras fortfarande på ett sådant sätt att avrinning eller läckage av gödsel eller förorenat vatten kan ske till omgivningen. Verksamheten har inte följt nämndes beslut daterat 2022-12-08.

Bedömning

Då rättelse inte skett enligt tidigare beslut bedömer DMEN att utdömande av vite inte kan anses oskäligt eller mer ingripande än vad som behövs för att säkerställa att miljöbalken följs. Då VU inte har följt tidigare beslut bedömer DMEN att det är befogat att ansöka om utdömande av vite om 20 000 kronor för tiden 2023-05-01 – 2023-05-31.

Verksamheten, som är ett jordbruksföretag med över 100 djurenheter, ska ha utrymme för lagring av stallgödsel som minst motsvarar en gödselproduktion under åtta månader. Denna lagringsplats ska vara utformad så att avrinning eller läckage till omgivningen inte sker. Med stallgödsel menas bl.a. fastgödsel och flytgödsel. Detta efterlevs inte i dagsläget av verksamhetsutövaren då fastgödsel lagras direkt på marken. Gödsel innehåller mycket näringsämnen såsom kväve och fosfor. Dessa näringsämnen bidrar till övergödningen i sjöar och vattendrag. Det är därför viktigt att gödsel förvaras och hanteras på ett sätt som inte medför läckage eller avrinning till omgivningen. Fastgödseln från Hede gård AB lagras ca 500 meter från Valboån.

Verksamheten är placerad inom nitratkänsligt område, dessutom i närhet till ett känsligt vattendrag - Valboån, som har övergödningssproblem utifrån bedömning av näringsämnena, samt syrefattiga förhållanden p.g.a. belastning av organiska ämnen.

Laghänvisning

Ansökan om utdömande av vite med stöd av 21 kap 1 § 8:e punkten miljöbalken (1998:808) samt 6 § viteslagen (1985:206).

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

Sammanträdesdatum

2023-06-08

Forts § 47

Beredning:

Presidium 2023-05-25

Handläggarens förslag till beslut

Expedieras:

Vänersborgs Tingsrätt, mark- och miljödomstolen
Hede Gård Lantbruk AB

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

Sammanträdesdatum

2023-06-08

DMEN § 48

Dnr 2023/144.LAN

**Föreläggande om försiktighetsåtgärder inom
fastigheten i Mellerud kommun**

Dalslands miljö- och energinämnds beslut

Dalslands miljö- och energinämnd beslutar att förelägga
verksamhetsutövare (VU)
på fastigheten i Melleruds kommun om följande
försiktighetsmått:

- Samtliga åtgärder ska genomföras i enlighet med vad som anges i anmälan och vad som i övrigt uppgivits under handläggningens gång.
- Borttagande av stubbar på det område som avses omläggas från skog till åkermark ska ske genom stubbfräsning, vilket bedöms leda till mindre risk för erosion och jordflykt.
- Tidpunkt för täckdikning samt eventuella grävarbeten ska väljas så att gynnsamma förhållanden avseende markfuktighet råder och risken för erosion och jordflykt minimeras.
- Strukturkalkning av samtlig åkermark enligt komplettering (19 ha) samt tillskapad åkermark (3,5 ha) ska ske senast samma säsong som omläggningen av det mindre skiftet genomförs.
- Tidpunkt för genomförande av strukturkalkning ska väljas så att åtgärden får största möjliga effekt avseende minskat läckage av fosfor. Samtliga fukt-, temperatur och eventuellt andra kända faktorer som bedöms väsentliga för ett lyckat resultat ska beaktas vid val av tidpunkt. Jordbruksverkets råd för strukturkalkning ska följas.

Vidare beslutar miljö- och energinämnden att upphäva tidigare beslut om förbud daterat 2023-03-08 i samma ärende.

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

Sammanträdesdatum

2023-06-08

Forts § 48

Bakgrund

2023-01-27 inkom anmälan om omläggning av skogsmark till åkermark (för spannmålsodling) på fastigheten till Dalslands Miljö- och energikontor (DMEK). Omläggningen avsåg 4,5 hektar skog som avses omläggas till åker. Anmälan om avverkning har skett till Skogsstyrelsen.

Statusklassningarna för ekologisk status är satt till dålig; ekologisk status för kvalitetsfaktorer med särskilda förorenande ämnen (SFÄ) bedöms som dålig, och för kemisk status, så uppnås ej god status. Jordbruket bedöms stå för en betydande påverkan vad avser tillförsel av näringsämnen. Underlaget för Vattenmyndighetens statusklassning avseende parametern näringsämnen, bygger på 12 provtagningar vid tre provtagningspunkter under åren 2013 till 2015, och medelvärde för dessa var 204 µg fosfor per liter. På uppdrag av Dalbergså-Holmsåns vattenvårdsförbund har SGS Analytics Sweden AB utfört recipientkontrollen i avrinningsområdena Dalbergsån respektive Holmsån. Undersökningarna år 2021 utfördes i enlighet med kontrollprogrammet daterat 2017-06-16. Åren 2019-2021 har en utökad provtagning genomförts i Lillån vid Låssbyn (R16). Anledningen till den utökade provtagningen är det LEVA-projekt som Dalslands miljö- och energiförbund tillsammans med Vänersborgs kommun bedriver sedan 2018. Avrinningsområdena Dalbergsån respektive Holmsån utgör de områden som står för den största arealspecifika förlusten av både kväve och fosfor inom Göta älvs avrinningsområde. De dominerande utsläppskällorna för närsalter är jordbruket följt av enskilda avlopp och reningsverk (dock finns inget reningsverk med Lillån som recipient). Av provtagningen vid Lillån framgår att den kemiska vattenkvaliteten är mycket dålig, med höga värden för kväve, TOC, turbiditet och extremt höga värden av fosfor; den högsta årsmedelhalten uppmättes i Lillån (vid Låssbyn) och låg på 340 µg P/L, (extremt hög), här uppmättes även den enskilt högsta halten, 910 µg/l (extremt hög).

DMEK remitterade ärendet till Länsstyrelsen för utlåtande om åtgärdens påverkan på närliggande vattenförekomst och risken för att åtgärden kan påverka förutsättningarna för att nå uppsatt miljö-kvalitetsnorm för vattenförekomsten i fråga. DMEK bedömde, med stöd av Länsstyrelsens remissvar att anmäld åtgärd skulle leda till ett ökat läckage av näringsämnen, framförallt fosfor. För vattenförekomsten Lillån har status för kvalitetsfaktorn näringsämnen satts till den sämsta klassen, dålig status. Enligt 5 kap. 4 § MB gäller det så kallade ickeförsämringskravet, vilket innebär att en myndighet eller en kommun inte får tillåta att en verksamhet eller en åtgärd påbörjas eller ändras om detta ger upphov till en sådan ökad förorening eller störning att det äventyrar möjligheten att uppnå den status eller potential som vattnet ska ha enligt en miljökvalitets-norm. Mot bakgrund av det svar som Vattenmyndigheten för Västerhavet (del av Länsstyrelsen) lämnade, förbjöd DMEK åtgärden 2023-03-08.

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

Sammanträdesdatum

2023-06-08

Forts § 48

Enligt Vattenmyndighetens yttrande läcker i medeltal en skogsmark inom samma avrinningsområde ca 0,11 kg fosfor/ha och år och en åkermark inom samma avrinningsområde läcker 1,47 kg/ha och år. En omläggning av skogsmark till åkermark skulle teoretiskt innebära att läckage av fosfor skulle öka enligt:

$$1) \quad 1,47 * 4,5 - (0,11 * 4,5) = 6,12 \text{ (kg/år)}$$

2023-03-28 inkom sökande med förslag på försiktighetsmått för att begränsa negativ påverkan på vattenförekomsten. Försiktighetsmåttens bestod i att dels minska arealen som ska omläggas och dels att strukturkalka den omlagda yta, som efter minskning omfattar 3,5 ha, samt ytterligare ett skifte åkermark i närområdet, som omfattar 19 ha. Strukturkalkning innebär att lerjordar stabiliseras och fosfor, som till stor del är bundet till lerpartiklar, i större utsträckning hålls kvar. Det är många faktorer som påverkar utfallet av strukturkalkning, bl.a täckdikningens funktion, marktemperatur och markfuktighet vid tidpunkten för nedarbetning, men framför allt jordartens lerhalt. Sveriges Lantbruksuniversitet (SLU) har studerat och beskriver i en rapport beräkningsmodeller för tre av de 20 LEVA-områden som finns i Sverige idag, varav Lillån – inom vilket berörd fastighet ligger – var ett av de specialstuderade områdena. DMEK har varit i kontakt med huvudförfattaren till rapporten, för att få en expertbedömning av effekten av utfallet av en strukturkalkning i just detta område. Förutsättningarna för att uppnå önskad effekt av kalkning bedöms som goda, främst då jordartens lerhalt är hög (30 – 40 %). Det område som avses att läggas om från skogsmark till åkermark kommer att täckdikas och stora delar av det 19 ha stora området har täckdikning med god funktion; täckdikningens kvalitet bedöms också som en viktig faktor för att nå ett bra resultat med åtgärden. En ytterligare faktor som påverkar utfallet är, som nämns ovan, temperatur och markfuktsförhållanden vid nedarbetning i mark, vilket DMEK genom föreliggande beslut reglerar. Hur länge effekten av strukturkalkning varar har visat sig variera kraftigt, och i huvudsak är åtgärdens livslängd avhängig av de faktorer som beskrivs ovan. I SLU:s beräkningsverktyg har livslängden satts till 10 år, varvid reducerad mängd fosfor fördelas över 10 år; skulle kalkningen återupprepas med kortare eller längre intervall ändras det årliga läckaget.

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

Sammanträdesdatum

2023-06-08

Forts § 48

Av tabell 5.25 i publikationen *Läckage av näringsämnen från svensk åkermark - Beräkningar av normalläckage av kväve och fosfor för 2019*, framgår att för läckageregion 5a, beräknas normalutlakningen till 1,32¹ kg P/ha och år (tabell 5.25) för jordar som domineras av silty clay loam (ler-silt) 2019. Vidare antas att 86% av vattnet går genom profilen (tabell 5.26) och att 83% av fosfor är partikulär (tabell 5.27). Den potentiella reducerade effekten av strukturskalkning beräknas då enligt:

$$2) \quad 1,32^1 * 0,87 * 0,83 * 0,3 \approx 0,3 \text{ (kg/ha * år)}$$

bedömning är att en minskning av fosforläckaget med ca 30%, som ett genomsnitt för en 10-årsperiod, är sannolik vid rådande förhållanden och om åtgärden utförs i enlighet med rådande praxis.

Det uppskattade läckaget från det skifte på 3,5 ha som avses att läggas om från skog till åkermark är idag 0,39 kg/år (Ekv. 3) och motsvarande siffra för planerad åkermark är 4,62 kg/år (Ekv 4.). Ökningen i fosforläckage blir sålunda ca 4,24 kg/år (Ekv 5.).

$$3) \quad 3,5 * 0,11 = 0,385 \text{ (kg/år)}$$

$$4) \quad 3,5 \text{ (ha)} * 1,32 \text{ (kg/ha * år)} = 4,62 \text{ (kg/år)}$$

$$5) \quad 4,62 - 0,385 = 4,24 \text{ (kg/år)}$$

Om det större skiftet på 19 ha räknas med - som enligt samma beräkningsmodell läcker ca 25 kg P/år - blir den totala minskningen av fosforläckage från de båda skiftena ca 8,9 kg/år. Enligt beräkningarna ovan innebär försiktighetsåtgärderna en total minskning av fosforläckage till Lillån med ca 4,67 kg/år

$$6) \quad (19+3,5) \text{ (ha)} * 1,32 \text{ (kg/ha*år)} * 0,3 = 8,91 \text{ (kg/år)}$$

$$7) \quad 8,91 - 4,24 = 4,67 \text{ (kg/år)}$$

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

Sammanträdesdatum

2023-06-08

Forts § 48

Kommunicering

(VU) har fått förslag till beslut daterat 2023-05-24, samt kompletteringar 2023-05-26, för kännedom och möjlighet till yttrande. VU har inkommit med följande synpunkter:

- En utvärdering efter 10 år borde tas bort, eftersom det är kostsamt och svårt att genomföra och utvärdera.
- Förslag till nytt försiktighetsmått: Att spridning ska följa Jordbruksverkets rekommendationer.
- Att föreläggandet inte ska skickas för inskrivning till fastighetsregistret.

Skäl till beslut

Enligt 2 kap. 4 § Miljöprövningsförordning (2013:251) råder anmälningsplikt C (till den kommunala nämnden) för uppodling av annan mark än jordbruksmark för produktion av foder, livsmedel eller annan liknande jordbruksproduktion. Anmälan inkom till Dalslands miljö- och energinämnd (DMEN) 2023-01-27.

Enligt 5 kap. 4 § Miljöbalken gäller det så kallade ickeförsämringskravet, vilket innebär att en myndighet eller en kommun inte får tillåta att en verksamhet eller en åtgärd påbörjas eller ändras om detta ger upphov till en sådan ökad förorening eller störning att det äventyrar möjligheten att uppnå den status eller potential som vattnet ska ha enligt en miljökvalitetsnorm. Med stöd av Länsstyrelsens remissvar valde DMEN att besluta om förbud av åtgärden 2023-03-08.

Enligt 2 kap. 3 § Miljöbalken ska alla som bedriver eller avser att bedriva en verksamhet eller vidta en åtgärd utföra de skyddsåtgärder, iakttä de begränsningar och vidta de försiktighetsmått i övrigt som behövs för att förebygga, hindra eller motverka att verksamheten eller åtgärden medför skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön. Tillsynsmyndigheten har, i och med denna paragraf, möjlighet att förelägga om erforderliga försiktighetsmått som krävs för att undvika olägenheter för miljön.

Enligt beräkningarna ovan innebär försiktighetsåtgärderna en total minskning av fosforläckage till Lillån med ca 4,67 kg/år. Även om forskningen visar på en stor spridning av effekten av strukturskalkning, får en minskning om 4,67 kg per år anses hålla en god marginal och att ickeförsämringskravet därmed inte riskerar att äventyras.

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

Sammanträdesdatum

2023-06-08

Forts § 48

Samtlig mark ligger inom samma delavrinningsområde och recipienten är sålunda den samma: Vattenförekomsten Lillån (WA76114169). Då det större skiftet ligger högre upp i vattensystemet och den huvudsakliga minskningen av fosforförlust sker där, innebär detta att en längre del av vattendraget gynnas, än om kraftfullare åtgärder vidtagits vid det mindre skiftet. Totalt sett bedöms åtgärden ge en större miljönytta, avseende påverkan på vattenkvalitet, än ett 0-alternativ, där åtgärden vidare förbjöds.

Angående VU:s yttrande:

Det har visat sig relativt komplicerat att på ett säkert sätt fastställa effekten av strukturskalkning. Mätning av koncentrationer fosfor i utgående vatten från dränage behöver ske flödesproportionellt, vilket kräver att specialutrustning finns på plats under en hel säsong. Ett annat sätt att bedöma effekten är att analysera aggregatbildningen, som kan korreleras till hur bra partiklar hålls kvar och därmed minskar fosforförlust. Då problemen med övergödning är omfattande i Sverige, och strukturskalkning bedöms som en "långt hängande frukt", då den inte enbart minskar läckaget, utan också bidrar till ökade skördar, pågår mycket forskning på området. Osäkerheten kring lämpliga och kostnadseffektiva metoder för utvärdering av effekten, samt det faktum att en utvärdering av denna inte bedöms relevant i närtid medför att DMEN inte avser att förelägga om provtagning. DMEN rekommenderar dock att en uppföljning av den utförda strukturskalkningen görs om ca 10 år i syfte att utreda dess långsiktiga effekter.

DMEN anser att VU:s synpunkt att lägga till försiktighetsmått om att följa Jordbruksverkets rekommendationer är en bra synpunkt och lägger till denna till den 5:e föreläggandepunkten.

Syftet med att skicka ett beslut för inskrivning i fastighetsregistret är att beslutet ska gälla även om fastigheten byter ägare. Då kravet på uppföljning tas bort som en föreläggandepunkt, finns inga framtida åtaganden som skulle kunna försummas vid ett ägarbyte och sålunda saknas skäl att skicka beslutet för inskrivning. DMEN har därför tagit bort informationen om att skicka ärendet till inskrivningsmyndigheten.

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

Sammanträdesdatum

2023-06-08

Forts § 48

Gällande bestämmelser

Miljöprövningsförordning (2013:251)

Kap 2.

Uppodling av annan mark än jordbruksmark för jordbruksproduktion

4 § Anmälningssplikt C och verksamhetskod 1.30 gäller för uppodling av annan mark än jordbruksmark för produktion av foder, livsmedel eller annan liknande jordbruksproduktion.

Miljöbalken

Kap 2.

2 § Alla som bedriver eller avser att bedriva en verksamhet eller vidta en åtgärd skall skaffa sig den kunskap som behövs med hänsyn till verksamhetens eller åtgärdens art och omfattning för att skydda människors hälsa och miljön mot skada eller olägenhet.

3 § Alla som bedriver eller avser att bedriva en verksamhet eller vidta en åtgärd skall utföra de skyddsåtgärder, iakttä de begränsningar och vidta de försiktighetsmått i övrigt som behövs för att förebygga, hindra eller motverka att verksamheten eller åtgärden medför skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön. I samma syfte skall vid yrkesmässig verksamhet användas bästa möjliga teknik.

7 § Kraven i 2-5 §§ och 6 § första stycket gäller i den utsträckning det inte kan anses orimligt att uppfylla dem. Vid denna bedömning ska särskild hänsyn tas till nyttan av skyddsåtgärder och andra försiktighetsmått jämfört med kostnaderna för sådana åtgärder. När det är fråga om en totalförsvarsverksamhet eller en åtgärd som behövs för totalförsvaret, ska vid avvägningen hänsyn tas även till detta förhållande.

Dessa försiktighetsmått skall vidtas så snart det finns skäl att anta att en verksamhet eller åtgärd kan medföra skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön.

Kap. 26.

15 § Om en tillsynsmyndighet har meddelat ett föreläggande eller förbud mot någon i egenskap av ägare till en fastighet, tomträttshavare eller ägare till en byggnad, anläggning eller anordning på mark som tillhör någon annan, får tillsynsmyndigheten sända beslutet till inskrivningsmyndigheten för anteckning i fastighetsregistrets inskrivningsdel. Är föreläggandet förenat med löpande vite, skall även detta antecknas. Den som senast sökt lagfart eller inskrivning av förvärv av tomträtt skall, om den sökande inte är föreläggandets eller förbudets adressat, av inskrivningsmyndigheten genast i rekommenderat brev underrättas om anteckningen.

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

Sammanträdesdatum

2023-06-08

Forts § 48

Har anteckning gjorts, gäller föreläggandet eller förbudet mot ny ägare av egendomen. Har den nya ägaren förvärvat egendomen genom köp, byte eller gåva och utgör egendomen fastighet eller tomträtt, gäller även löpande vite mot den nya ägaren räknat från tidpunkten för äganderättsövergången. Annat vite gäller inte mot en ny ägare av egendomen, men tillsynsmyndigheten får sätta ut nytt vite för den ägaren. Löpande vite som avser en viss period får tas ut endast av den som var ägare vid periodens början.

Har ett antecknat föreläggande eller förbud upphävts genom ett beslut som vunnit laga kraft eller har den åtgärd som avses med föreläggandet vidtagits eller har ändamålet med föreläggandet eller förbudet förlorat sin betydelse, skall tillsynsmyndigheten så snart den fått vetskap om förhållandet anmäla detta till inskrivningsmyndigheten för borttagande av anteckningen. *Lag (2000:228)*

Avgift

Miljö- och energinämnden tillämpar timavgift för handläggning av den här typen av ärende. Timtaxan uppgår idag till 1002 kr/timme och den ska betalas av verksamhetsutövaren.

Avgiften tas ut med stöd av kommunfullmäktiges beslutade taxa för prövning och tillsyn inom miljöbalkens område.

Beredning:

Presidium 202x-05-25

Handläggarens förslag till beslut

Hur man överklagar

Detta beslut kan överklagas. Om du vill överklaga skriver du ett brev **ställt till Länsstyrelsen** och uppger ärendets diarienummer, varför du anser att beslutet ska ändras och vilken ändring du vill ha.

Underteckna brevet, ange namn, adress och telefonnummer. Anlitar du ombud kan ombudet skriva under, men sänd i så fall med en fullmakt. **Skicka brevet till:**

Dalslands miljö- och energiförbund
Kyrkogatan 5
464 30 MELLERUD

Din överklagan ska ha nått oss senast tre veckor från den dag ni har fått beslutet.

Expedieras:

- Verksamhetsutövare

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

Sammanträdesdatum

2023-06-08

DMEN § 49

Dnr 2023/910.PLA

Riktlinjer för enskilda avloppsanläggningar i Nössemark, Dals-Eds kommun

Dalslands miljö- och energinämnds beslut

Dalslands miljö- och energinämnd beslutar att anta föreliggande riktlinjer för enskilda avlopp i Nössemark, Dals-Eds kommun.

Tobias Bernhardsson (C) reserverar sig mot beslutet.

Bakgrund

Nössemark i Dals-Eds kommun har i flera omgångar varit föremål för utredning om kommunalt VA. En utredning om behovet av ett kommunalt huvudmannaskap beställdes av kommunen och blev klar 2019. Utredningens slutsatser vad avser dricksvattenförsörjning var att både tillgång och kvalitet bedömdes som relativt god i stora delar av området. Utredningens slutsatser vad avser avloppslösningar är att förutsättningar finns för att lösa avloppsfrågan med enskilda lösningar, utan att skador på miljö- och människors hälsa riskeras.

Skäl till beslut

Då WRS:s utredning har visat på att ett kommunalt huvudmannaskap för avlopp inte är nödvändigt, faller ansvaret för frågor om miljö- och hälsa på Dalsland miljö- och energinämnd (DMEN). Miljönämnden kommer därmed även fortsättningsvis ha ansvaret för tillsyn av avloppsanordningar och kunna ställa krav på åtgärder där så är motiverat. Då de geologiska förutsättningarna tillsammans med den relativa tätheten mellan avloppsanordningar och dricksvattentäkter/badvatten innebär en ökad risk för negativ påverkan, innebär detta att en hög standard avseende rening upprätthålls i området.

För att underlätta tillsyn och prövningsprocesser ser Dalslands miljö- och energikontor ett behov av riktlinjer för vilka typer av avloppslösningar som är lämpliga inom Nössemark.

Reservation

Tobias Bernhardsson reserverar sig mot beslutet till förmån för eget förslag.

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

Sammanträdesdatum

2023-06-08

Forts § 49

Yrkanden:

Tobias Bernhardsson (C) yrkar på återremiss för fortsatt handläggning med uppdraget att inkludera riktlinjerna i samband med en översyn av nämndens gällande riktlinjer för enskilda avlopp.

Proposition 1

Ordföranden finner att det finns två förslag.

1. Tobias Bernhardssons (C) förslag om om återremiss.
2. Riktlinjer för enskilda avlopp i Nössemark, Dals-Eds kommun

Ordföranden ställer proposition på om ärendet ska avgöras idag eller senare och finner att ärendet ska avgöras idag.

Votering begärs.

Propositionsordning 2

Nämnden godkänner följande propositionsordning i voteringen:

Ja-röst för om ärendet ska avgöras idag

Nej-röst för Tobias Bernhardssons (C) förslag till återremiss

Votering	JA-röst	NEJ-röst
Margareta Bäverholm (S)	X	
Lars-Inge Fahlén (S)	X	
Kerstin Fredriksson (S)	X	
Tobias Bernhardsson (C)		X
Jörgen Eriksson (KiM)	X	
Karin Andersson (S)	X	
Anders Forsdahl (C) ordf.	X	
Resultat	6	1

Reservationer:

Tobias Bernhardsson (C) reserverar sig mot beslutet och meddelar att han avser att före justeringen inkomma med en skriftlig reservation.

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

Sammanträdesdatum

2023-06-08

Forts § 49

Beredning:

Presidium 2023-05-25

Handläggarens förslag till beslut

Expedieras:

Dals-Eds kommun – för kännedom

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

Marie Johansson

Från: Tobias Bernhardsson
Skickat: den 9 juni 2023 09:57
Till: Marie Johansson
Ämne: Reservation

Hej Marie,

Här kommer texten till min skriftliga reservation.

Undertecknad reserverar mig mot beslutet att godkänna specifika riktlinjer för enskilda avlopp i Nössemark, Dals-Eds kommun, mot bakgrund av att nämnden idag har antagna riktlinjer för enskilda avlopp i hela området som ej kan anses vara rimliga eller uppdaterade. Nämnden bör därför istället se över dessa generella riktlinjer som ska gälla för hela området och därefter överväga i vilken utsträckning riktlinjer ska förekomma för specifika områden. Det är inte önskvärt att ha olika riktlinjer för olika områden i landskapet, som ska hållas ajour, då det blir ineffektivt och tungt att administrera. Exempelvis om framtida LIS-områden med enskilda avlopp ska bli föremål för olika lokala riktlinjer. Istället bör nämnden kunna hantera detta i ett och samma styrdokument. Avvägningar ska ändå göras i varje enskilt fall. Nämndens riktlinjer bör även vara teknikneutrala och ej förespråka någon form av teknik framför andra, utan att ta hänsyn till platsens förutsättningar.

Tobias Bernhardsson (c)

Skickat från Outlook för iOS

JE A

Sammanträdesdatum

2023-06-08

DMEN § 50

Övriga frågor

Utgick. Inga övriga frågor anmäldes.

DMEN § 51

Information och meddelanden

Gemensam masshanteringsplan

Förbundschefen informerade om beslut från tre av ägarkommunerna med anledning av nämndens beslut kring behovet av en gemensam massahanteringsplan. De aktuella kommunerna har returnerat ärendet tillbaka till miljö- och energinämnden. Kommunerna anser att arbetet med upprättande av en masshanteringsplan borde ligga hos miljö- och energinämnden som har grundläggande kompetens inom området.

Förbundschefen har framfört till direktionen att nämnden inte kan driva arbetet med upprättande av en masshanteringsplan, då man samtidigt kommer bli prövningsmyndighet alt. remissinstans vid ev. prövningar enligt miljöbalken. Nämnden kan dock genom DMEK vara ett kompetensstöd. Grundförutsättningen för ett fortsatt arbete med en masshanteringsplan är kommunernas eventuella behov av att strukturera hanteringen av massor som uppkommer inom kommunerna. Förbundschefen och biträdande miljöchefen kommer därför bjuda in kommunernas samhällsbyggnadschefer för dialog kring kommunernas behov i denna fråga.

Organisation och personal

anställd fr.o.m. 12 juni och kommer inledningsvis arbeta inom området livsmedelstillsyn.

Information från verksamheten

Skriftlig information förelåg.

Anders Forsdahl och Dan Gunnardo informerade från förmiddagens direktionssammanträde.

Nästa nämndsammanträden i augusti planeras en informationspunkt kring tillsyn och handläggning av strandskyddsöverträdelser.

Överklagade beslut

Nämndsekreteraren redovisade status på överklagade ärenden.

Nämnden tackar för informationen.

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande